

**"Alexandru Ioan Cuza " University of Iasi
FACULTY OF LETTERS
DOCTORAL SCHOOL OF PHILOLOGICAL
STUDIES
Domain: PHILOLOGY**

**"LINGUISTIC AND ARTISTIC STRUCTURES IN
THE ROMANIAN FOLK EPICS
(17th – 18th centuries)"**

PhD Thesis

**PhD Supervisor:
Prof. Dr. EUGEN MUNTEANU**

**Doctoral Student:
GINA NIMIGEAN**

Iasi, 2014

Abstract

This paper purports to look into the Romanian folk epics of the 17th – 18th centuries, addressing several different perspectives in an integrative manner, operating with points of view coming from literary history, the history of the Romanian language, vocabulary, morphology, syntax pragmatics, semantics, aesthetics, the history of culture.

In the first chapter entitled *Introduction, the Importance of the Study of Folk Epics. Why This Approach Is Needed*, the paper highlights the role and significance of folk epics in creating a national Romanian literature, the necessity of their appearance in the context of Romanian culture and also their testimonial role with regard to the Romanian language facts in the period studied. Rooted equally in local or foreign culture, in European literatures and in activities connected to translating canonical Biblical texts into Romanian – Romanian folk epics marked a major contribution in our culture to the creation of a coherent language support, the construction of an apparatus capable of rendering new and complex spiritual contents. Receiving the sacred texts becomes a stage that calls for a language: building appropriate terms, when they are adopted in a new linguistic context, entails a considerable effort of creativity, selection and adaptation, which means in fact the process of structuring new languages, among which a literary one (at least in its incipient stage). Once constituted as a minimal set of local linguistic forms, built in various ways, it is capable of expressing a transnational conceptual repertory, marking the start of the formation of its own literary vocabulary. In the case of the Romanian language, this transposition means not only its conceptual ripening but also the separation of the literary from the vernacular level. The translation of the *Bible* and the other ecclesiastic books meant the start of the clear and fine separation of the educated literary

language, which was acquiring an autonomous status. The formation of the stylistic levels of the Romanian language are concomitantly supported by the construction of a literary vernacular language, which does not always keep an expressive distance from the educated literary one. That is where the texts of the folk epics come in. In the attempt to offer equivalents which should be as close as possible to the source text, the efforts of the translators create extremely suggestive sequences in the Romanian language, which are obviously stylistically remote from the vernacular language as such.

The second chapter, *A Brief History of the Appearance of the Folk Epics in Romanian Literature*. Oriental and Western roots: the appearance of the texts in world literature. The texts entering Romanian literature. The Slavic source. The Greek source. Local reception. Fondness for literature. The permissiveness of Romanian society to world literature. The copies. Their spread. The bibliophile behaviour. Reception developments – is a brief survey of the history of appearance and circulation of these books in various cultural areas, with a specific focus on the European and local areas, on the sources detected by various literary or language historians, among whom M. Gaster, N. Iorga, N. Cartoian. The roots of the folk epics are traceable mainly in three sources: the courtly novels (which originate – at least as far as their narrative kernel is concerned – in the ancient Greek or Latin sources) and the Western ballads of the Roundtable; Eastern folklore, with the local Greek fairy tales on the one hand, and Halima's Tales on the other; the religious Byzantine tradition formed around the fundamental dogmatic texts; the lay learned Byzantine tradition, which directly inherits the ancient line of thought – reuniting the novels of the Second Byzantine Sophistic. A crucial role was played by the Byzantine Empire, an irradiating centre which spread all these creations in an almost complete European rainbow. The Romanian culture received them through two filters, i.e. the Slavic cultural zone on the one hand, and the Greek one on the other.

At the same time, the folk epics as concrete objects which can be manipulated and be somebody's property to be

inherited by the next generation, created special bonds between the respective persons and the book, between the individuals *per se*, as readers, keepers and unmediated transmitters of the object of culture – these phenomena contributing to a change of attitude, to the consolidation of a Romanian cultural conscience typical of the respective age.

Being an excursus through European culture (the ancient ideas of Platonic origin upon Eros, Spain's Arab acculturation, resulting in sources for the *courtly love* Western ethics, which would determine the character of the folk epics), the paper highlights the development of these texts' hermeneutics. Initially, the criterion for selection, assembly and presentation in *corpora* reveals a marked preference for their *paideia* aspect. In the content, however, there is a shift of reception interest from the *moralist - exemplary – heroic* triad upon the *erotic* monad, a shift that, in our culture, occurred during the eighteenth century, especially in the *fin de siècle*, and became gradually stronger in the nineteenth century. In the act of reception and in the intention of the Romanian conveyor (translator or copyist), one notices a translation from the principle of morality to the aesthetic one, which sometimes reached hedonistic notes on the line of customization / personalization reading, a passage from the *solemn - iconic - general -exemplary* (a *heroic* tetrad) towards the *contingent – particular - affective* (an *erotic* triangle).

Chapter III is entitled *Linguistic Peculiarities in Folk Epics. Expressive Values in the Language of Folk Epics. Transfer Phenomena. Morphological Level. Lexical Level: synonymy, polysemy, archaisms, loan translations, loans. The –ş[i] Phenomenon*. Looking at it from the angle of these texts' expressiveness and their suggestiveness for the contemporary reader, the current chapter is a selective presentation of the language facts announced in the title, highlighting the Romanian translators' ability to handle difficulties entailed by the translation from a foreign linguistic code into the Romanian language code; this difficulty, which implied crossing the barriers imposed by the structural differences of the idioms involved, lies in transposing the mental image, suggestive for the virtual

receiver, into the new code of the target language and its equivalence in the imagery of this new language.

The most significant and substantial part in the chapter – which is at the same time one of the paper’s original centerpieces, is the investigation of the –ş[i] phenomenon, where I looked into how the Romanian language processes its own inherited material - and into what the folk epics tell us about this process from a diachronic point of view. Also, I looked into what they can indicate regarding its consequences to date. This is mainly about a final particle of reinforcement, –ş[i], a phenomenon that I discovered had archaic roots in the Latin adstratum of the Romanian language, which is possibly even older, belonging to the Thracian substratum; that is so because we can trace its original manifestations in the encounter between the -s end of the Latin ablative forms and the enclitic -ce Latin particle of reinforcement. Furthermore, we detect the same origins as the quantifying ablative -sh in the contemporary Albanian language. The explanation for its appearance is a pragmatic one, –ş[i] belonging to the emotionally-affective iconically marked deixis. We account for its continuity and substance in the Romanian language relying on the predominantly *oral* character of the Romanian language development (which we support through several facts: *the oral evolution, the deictic dimensions, deictic hypertrophy, the structure of the ordinal numeral, overuse/overbidding as a specific phenomenon of orality, redundancy of expression motivated by the need for reinforcement, super-differentiation of forms (lexemes) in relation to semantics, lexical diachronic selection by virtue of the ability of semantic overbidding, double negation* - these look like defining marks of the Romanian language, and may be considered its typological features).

The paper uses the idea of Michel Metzeltin, who, analyzing the Romanian language from a typological point of view, concludes that we can talk about the peculiarly oral character of the Romanian language development, free from the normative constraints of grammars and institutional regulations. This is due to the fact that the Romanian language is fixed by writing with a delay of several centuries from the Romance

languages of the Western bloc, which were bound to obedience to the Latin model, adopted as a quasi-general imposed ideal of perfection and nobility. The character of the Romanian language is unique in the Romance language context, its oral much more natural development was possible without the constraints exerted by the classic Latin model upon the Western Romance idioms in the exercise of writing, during periods which were essential for their formation. It is because, for the most part, the modern national literatures of Europe began by adopting sacred writings to their respective native languages that in the Middle Ages literal translation was a rule - invested with unassailable authority - thus regarded as the only method able to respond to the need to preserve the sacred message of the religious text intact.

The investigation considers the phenomenon -ș[i] since its Latin manifestations, supported by *historical, pragmatic, semantic - syntactic, phonetic, semantic, morphological and syntactic, proto-historical* arguments, attesting it through numerous examples in the current Romanian language, mainly on the *parole* level, both in the popular regional language (for which it annexes a consistent list of facts) and on the level of the literary Romanian language. Here it appears as a final deictic particle of reinforcement, different from the homophone suffixes. Its appearance impacts large morphological areas, from inflected categories such as the noun, the adjective and pronoun, to non-inflected categories such as the adverb, preposition, conjunction. Also unexpectedly, it impacts the verb. Not only morphological categories are -și contaminated but also morphological categories such as verbal moods and (noun) cases. The particle is involved semantically, also expressing intensity; possession in the possessive dative (in the verbal voices and the attribute), in the reflexive of reciprocity in the dative case, in the redundant Romanian lexicalization - as intensification - of the Latin 'ipse' semantics by the hypertrophy of *însu[și]*, etc. Doing a comparative excursus through the Romance languages, bringing arguments which include several dialects, the paper looks for and finds explanations for the emergence and still marked preservation of the -ș[i] phenomenon in the current Romanian

language, whose implications and lexical, morphological, syntactic consequences it highlights.

In Chapter IV, *Artistic Peculiarities of Folk Epics: Expressiveness of Non-Figurative Discourse. Expressiveness of Proper Names and Geographical Names. Neologism Expressiveness. Figurative Discourse Expressiveness. Syntactic Processes*, the paper sticks to expressiveness as its main criterion of investigation - and shows how, sometimes performing a balancing of structures, the Romanian language succeeds, with consequences which are sometimes comical and strained, sometimes remarkable achievements, in translating the images of the source language into its own code. More often than not, the translator had to solve a double dilemma, both semantic and morphological, which was overcome through subtle semantic games among morphological sequences, sorting out language phenomena through a transfer from one register to another, not infrequently referencing a necessarily etymological itinerary.

Chapter V, *Between Norm and Freedom. Aesthetic Norm. The Romance Character. Developments. The Creative System*. Is there any such thing as the translator's autonomy? Being a Jonah metaphor, the thesis goes beyond the limits of linguistic and literary investigation, entering the area of aesthetics. There, it discovers original contiguities between the internal structures of the folk epic and the structures of another form of art, revealing an aesthetic code that circumscribes both of them, namely the *Romance (language) code*.

This does its work through the - equally similar - community of origin and spiritual contiguity in the fields of literature and decorative sculpture, i.e. architectural ornamentation. Following the glyptic and literary sequence in parallel, the paper observes the game of novelistic developments which abide by laws at least similar to the sculptural ones. This gradually leads to the identification of a fundamentally Romance structure, which becomes functional by active rules in parallel fields. Based on Jurgis Baltrušaitis's¹ considerations, a total of

¹ Jurgis Baltrušaitis, *Forming, Deforming*, Translated by Constanța Tănăsescu, Meridiane Press, Bucharest, 1989.

five rules are discovered to work in the Romance aesthetic code: the first in the system is the *multiplying unit*, namely the *glyptic phytoform palette* - functionally identical to the novel character. Its spatial game creates rhythms and rules for all the elements to abide by, giving up their own nature, whether those are phyto-, zoo- or anthropomorphic. Abandoning their natural anatomy, they enter a *mechanical dance of analogies*, which largely annihilates their individuality and introduces them in a series of *functional exemplifications* of the initial pattern. The second norm is the *existence of the same figure, in multiplication and uniformity*. The repetition – through rehearsal, amplification, abbreviation, adaptation – of the same *structuring archetype* reunites these novels in a linear manner, under the sign of continuity and variation. What Eugen Negrici called "succession of clichés" and legitimated its existence through the reward of (the reader's/listener's) expectation – deciphered in another way, becomes an orderly development, a layout in which the motive+motive+motive+... sum forms a mosaic, a fundamental pattern in the *puzzle* style combination mode of the folk epic. These are cut-outs alternating according to a secret but stable *puzzle-order*, so that, after being recognized when the first book is read, it becomes recognizable with the next books read. The fourth is the *framework law*, which comes as "concentrations of *maximum stylistic tension* per «narrative unit of measure»". A logic of *shape, of pattern*, which orders evolutions in the *oppressive frame of narrative scheme*, leads to the discovery of the fourth: *horror vacui* – the most oppressive law in this code. Even if not as obviously as in architecture, literature follows closely the same rigid compelling prescriptions, with consequences which at least apparently sometimes reach the limits of delirium and aberration (in Eugen Negrici's terms) – like, for instance, in the fantasmagoric frenzy of the bestiary of *Alexandria*.

Chapter VI, *The Influence of Folk Epics upon Non-Anonymously Authored Literature. The Contingency of Folk Epics with the Non-Anonymously Authored Romanian Literature:*

Bogomilic Marks in Lucian Blaga's Writings is an excursus in the area of the dualistic conceptions that reached Romanian culture through Bogomilism, and their likely influences upon Lucian Blaga's formation background; more specifically, these occurred in the Transylvanian area around Blaj, where the writer's native place of Lancrăm is situated.

However superficial the research might be, ideas present in folk epics (the texts of Bogomilic origin) are consubstantially echoed by aspects in the philosophy, drama and poetry written by Lucian Blaga. The discovery of some of the Bogomilic doctrine components in his *oeuvre* is not surprising, since these are likely to be echoes of some convictions and beliefs whose sources lay either in the books he read or in the cultural environment of his time, and which were a subliminal influence upon him as a child and as a young man. The depth of their reach preserved mental images and thinking lines of a potentially Bogomilic origin. The Bogomilic doctrine books propose specific contexts: the twin opposition between good and evil, the equality, even the fundamental albeit not obvious equivalence between the two forces; the dual universe, the human being of a double divine-demonic origin, the permanently polemic feud between twin entities, numbers as a diabolic creation, etc. These may be called "doctrinal kernels." In Blaga's literary creation, somehow abandoning their dogmatic poieticity, these kernels acquire poieticity, they become *poetic kernels*. The latter ones exist, in their turn, on the level of the signifieds, as themes and motives, but also as unmediated presence, as signifiers. They imprint a certain section of Blaga's poetry, upon which we focused. Of course, even in his "Bogomilic" area, this is not separated from the rest of his creation, be that drama or philosophy. However, the spirit is compelled to small, concise and confined areas of expression in poetry. That is why the spontaneity of appearance and the accuracy of nuance, of the "Bogomilic" image (or at least echoing it) are punctual, and in so being they are all the more obvious. There is an affinity between the structure of Blaga's poetic image and Bogomilic imagery, which follows an essentially dual pattern. There is a constant doubling of poetic objects, which cannot pass for a mere device; it points to an

obsessive idea. The conclusion of the thesis is that an influence of these doctrines upon Blaga's work will remain a possibility. However, it is far more likely that the essential dualism of Blaga's thinking lies in his individual intellectual culture.

In Chapter VII, *Popular Books and Folklore. The Exchange of Beliefs, Themes, Motives, Characters, Symbols. Narrative Structure Contaminations. Linguistic Structure Contaminations*, the paper argues that the approach to the relations between the folk epics

and Romanian folklore works essentially in two ways: a) in order to find traces that the folk epics left in folklore, and b) to signal folklore insertions in these books, aspects which are typical of such a transfer. This awareness of the existence of such connections between written texts and folklore, in its various national and transnational manifestations, has shed light upon an intensive exchange of beliefs, themes, motives, characters and symbols, which combine kaleidoscopically, resulting in epic reliefs where the various patterns exchanged, thoroughly assimilated or scarcely altered and adapted, become recognizable. Although the final picture is diverse, its colours deceptively running into one another's tinges, the constitutive structures emerge, always pointing to a resemblance. By way of example, the paper signals transfers of motives and themes, it carries out comparisons between the various texts of the folk epics and folklore texts with a shared theme, highlighting characteristics of the two zones: the urgent agglutinated concision of the folk epics, the redundant wisdom of the folklore piece. A point worth mentioning is the approach to the *land of the Amazons*, which circulated freely between the two literary levels, with the *Abrunca* sub-motive, upon which we dwell, expanding the research to the area of the mythology of substratum, where the Romanian character of *Abrunca* finds its counterpart in *Averruncus*. Being a minor Roman deity with analogous attributes, he can be described as a divinity responsible for *aversion*. The term must be read in its contemporary Romanian sense as emotional 'repulsion', 'rejection', and also in the primary Latin sense of the mechanical action: *re-pulsion*, *re-jection*. The name of *Averruncus* derives from the verb *āverrunco-averuncāre*

– ‘to repel’, ‘to detour’, ‘to avoid’, ‘to trigger/avert’ (a mishap, a cataclysm) – from which the Romanian *to throw* derives and which is semantically connected with *āverto/āvorto-avērtēre/avortēre*. *Averruncus* is a *reactive god*, ”averting the evil”, known as a protector from calamities and bringing good luck to those venerating him, he is one of the protecting deities for the *child to be born and his mother* against the malicious *Silvanus*. *Averruncus* is also a qualifier given to such top class deities as *Apollo*, *Esculap*, and sometimes *Mars* himself. Apart from this attribute, in his role of rejecting the evil, *Apollo* receives other functions: *Apollo Averruncus* averts mishap. The *Abrunca* of folklore embodies all these qualities and missions. As a fighting queen and as a supreme reward for the male hero’s effort and responsibility of assuming a human destiny and a descent into matter, we perceive her as one of the exceptional beings, unreachable by the average people, who are allowed to know her only in a mediated way, through her fame. She possesses the qualifiers which traditionally describe *Ileana-Cosanzeana* ”who has inging flowers in her braided hair, nd whose mouth pours gold and precious gems.” (BÎRLEA, I: 384). Thus the superhuman nature bestowed upon her by the fairy tale, and the convergence of the functions discovered above show that the character of the Romanian fairy tale continues and preserves, in a subtle way, the connection with the Roman mythological figure in an unfractured genetic relation. As a protector and feminine chieftain, enjoying a status and features of divine origin, *Abrunca* is the tutelary figure of the matriarchal group. It is not only this argument that draws our attention upon connections but also the phonetic similitudes between the two names under investigation. This aspect implies certain usual alterations in the evolution of the name from Latin to Romanian: the intersubstitution of the labial sounds: *v/b*, the disappearance of the un-stressed *e* between two consonants, the dropping of the consonant, and then of the final vowel; to which a feminine-marked ending is attached. Also, a whole series of contaminations in the narrative and linguistic structures that can be noticed between folk epics and folklore literature has been analysed.

The *Conclusions* to Chapter VIII emphasize the idea that a periodical re-assessment of the folk epics is a necessity, since these books preserve their enticing lure for each reading. Taking a retrospective diachronic view upon the folk epics and reading them shed light upon a large array of far reaching aspects and consequences: in language, in artistic literature, in society. On the one hand, they are documents preserving and attesting the various facts in the history of the Romanian language and they concentrate data revealing them in subtle connections with the European or Asian literatures and languages. On the other hand, we see them profoundly involved in transforming the Romanian language, even as dynamic agents of linguistic changes, triggering the effort of the Romanian language to adapt its structures in order to convey new contents in its own system. At the same time and to a certain extent, they are compelling. It is our conviction that these texts of the Romanian folk epics need a re-reading of their subtle structures. They need an *infra-reading* that should go beyond the strictly literary approach and beyond the strictly linguistic approach or a history of the language approach. What they invite is an all embracing approach, and that should be a view from several angles of investigation.

Bibliography

Sources:

ADAM	<i>Legenda lui Adam</i>
ALEX	<i>Alexandria</i>
AR	<i>Aravicon Mitologhicon (Halima)</i>
ARCH	<i>Archirire și ANADAN</i>
AVR	<i>Moartea Lui Avraam</i>
BERT	<i>Bertoldo</i>
ETH	<i>Etiopicele</i>
EROT	<i>Erotocritul</i>
ESOP	<i>Esopia</i>
HRON	<i>(Povestiri din) Hronografe</i>
FIL	<i>Filerot și Antusa</i>
FLD	<i>Floarea Darurilor</i>
GROM	<i>Gromovnic</i>
IMB	<i>Imberie și Margarona</i>

- LEGD *Legenda Duminicii*
POL: *Poliþion*
POR *Poricologul*
ROJD *Rojdanic*
SIS *Legenda Sfântului Sisinie*
SIND *Sindipa*
SKIND *Skinderiu*
TREP *Trepetnic*
TIL *Toată viaþa, isteþiile și faptele minunatului Tilu Buhoglundă, cele de rîs și minunate la cetire...*
VARL *Varlaam și Ioasaf*
anthologated in:
CP *** *Cărþile populare*, I-II, 1963, Ediþie îngrijită și studiu introductiv de Ion C. Chiþimia și Dan Simonescu, Editura pentru literatură, București.
- ARCH, 1997 *** *Archirie și Anadan*, 1997, Studiu filologic, studiu lingvistic și ediþie de Magdalena Georgescu, în vol. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Cele mai vechi cărþi populare în literatura română*, II, Coordonatori Ion Ghetie și Alexandru Mareș, Editura Minerva, București.
- BARIÞIU BARIÞIU, George, 1983, *Cuvente den Bătrâni de D. B.P. Hasdeu, Raportul domnului George Bariþ citit în Academia Română, în numele comisiunii însărcinate a defige, pentru Premiul Năsturel, cea mai bună carte ieșită în limba română în cursul anului 1878*, în vol. B.P. Hasdeu, *Cuvente den batrîni. Cărþile poporane ale românilor în secolul XVI în legătură cu literatura poporană cea nescrisă. Studiu de filologie comparativă*, ediþie îngrijită și note de G. Mihăilă, I, Editura didactică și pedagogică, București, p. 510-514.
- BÎRLEA BÎRLEA, Ovidiu, 1966, *Antologie de proză populară epică*, vol. I-III, Editura pentru literatură, București.
- BLAGA, 1977 BLAGA, Lucian, 1977, *Meșterul Manole*, în vol. *Lucian Blaga, Opere, 5. Teatru*, Ediþie îngrijită de Dorli Blaga, Editura Minerva, București.
- BLAGA, 1991 BLAGA, Lucian, 1991, *Meșterul Manole*, în vol. *Lucian Blaga, Opere, 4. Teatru*, Ediþie critică de George Gană, Editura Minerva, București.
- CANTEMIR, 1969 CANTEMIR, Dimitrie, 1969, *Divanul*, Ediþie critică și studiu introductiv de Virgil Căndea, Editura pentru Literatură, București.

- CANTEMIR, 1983 CANTEMIR, Dimitrie, 1983, *Istoria ieroglifică*, ediție îngrijită, note și glosar de Ion Verdeș și P.P. Panaitescu, prefată și tabel cronologic de Alexandru Duțu, vol. I-II, Editura Minerva, București.
- CHIT-SIM CHIȚIMIA, Ion C., SIMONESCU, Dan (editori), *Studiu introductiv și comentarii la, Cărțile populare în literatura românească*, I-II, Editura pentru literatură, București, 1963.
- CP *** *Cărțile populare*, I-II, 1963, Ediție îngrijită și studiu introductiv de Ion C. Chițimia și Dan Simonescu, Editura pentru literatură, București.
- CREANGĂ, 1976 CREANGĂ, Ion, *Amintiri din copilărie*, online, sub pagina: <http://ion-creanga-povesti.blogspot.com/2009/03/amintiri-din-copilarie-partii.html>. Textul reproduce ediția din 1976, a Editurii Albatros, colecția „Lyceum – texte comentate”, 154 p.
- CREANGĂ, 2008 CREANGĂ, Ion, *Povești*, online, sub pagina: <http://ion-creanga-povesti.blogspot.ro/> Textul reproduce ediția din 2008, a Editurii Cartex, București, 237 p.
- CREST LRV, 1989 *Crestomație de literatura română veche*, 1989, Vol. I, II, coordonatori I. C. Chițimia, Stela Toma, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
- CREST LRV, 1994 *Crestomația limbii române vechi*, 1994, coordonator Alexandru Mareș, Vol. I (1521-1639) alcătuit de Emanuela Buză, Magdalena Georgescu, Alexandru Mareș și Florentina Zgraon, Editura Academiei Române, București.
- DENSUȘIANU DENSUȘIANU, Nicolae, 1986, *Dacia preistorică*, text stabilit de Victorela Neagoe, Editura Meridiane, București.
- DOSOFTEI DOSOFTEI, *Opere*, 1978, ediție îngrijită de N.A. Ursu, Editura Minerva, București.
- FIZIOL, 1997 *** *Fiziologul*, Studiu filologic, studiu lingvistic, ediție și glosar de V. Guruianu, în vol. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Cele mai vechi cărți populare în literatura română*, II, Coordonatori Ion Ghetie și Alexandru Mareș, Editura Minerva, București, 1997.
- FLD, 1996 *** *Floarea darurilor*, 1996, Text stabilit, studiu filologic și lingvistic, glosar de Alexandra Moraru, în vol. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Cele mai vechi cărți populare în literatura română*, I, Coordonatori Ion Ghetie și Alexandru Mareș, Editura Minerva, București.
- GASTER, 1891 GASTER, Moses, 1891, *Chrestomatie Română, Texte Tipărite și Manuscrise [Sec. XVI-XIX], Dialectale și Populare, cu o Introducere, Gramatică și un Glosar Româno-Francez*, Vol. I. *Introducere, Gramatică, Texte [1550-1710]*, Vol. II. *Texte [1710-1830], Dialectologie, Literatură Populară, Glosar*, Leipzig: F.A. Brockhaus, București: Socecă & Co., cf. <http://ia600305.us.archive.org/19/items/chrestomathierou01gastuoft/chrestom>

- athierou01gastuoft_bw.pdf
http://ia700300.us.archive.org/30/items/chrestomathierou02gastuoft/chrestomathierou02gastuoft_bw.pdf (reactualizat):
<https://archive.org/details/chrestomatierom00unkngoog>
<https://archive.org/details/chrestomatierom04gastgoog>
- GHIL GHIL, René, 1886, *Traité du verbe*, Giraud, Paris, cf.:
<https://archive.org/details/traiduverbe00ghilgoog>
<https://archive.org/stream/traiduverbe00ghilgoog#page/n11/mode/2up>
- HASDEU, 1983 HASDEU, B.P., 1983, *Cuvente den batrîni. Cărțile poporane ale românilor în secolul XVI în legătură cu literatura poporană cea nescrisă. Studiu de filologie comparativă*, ediție îngrijită și note de G. Mihăilă, I, Editura didactică și pedagogică, București.
- HASDEU, 1984 HASDEU, B.P., 1984, *Cuvente den batrîni. Cărțile poporane ale românilor în secolul XVI în legătură cu literatura poporană cea nescrisă. Studiu de filologie comparativă*, ediție îngrijită și note de G. Mihăilă, II, Editura didactică și pedagogică, București.
http://ia700300.us.archive.org/30/items/chrestomathierou02gastuoft/chrestomathierou02gastuoft_bw.pdf
- ISPIRESCU ISPIRESCU, Petre, 1989, *Legende sau basmele românilor*, Editura Minerva, București.
- JARNÍK-BÍRS JARNÍK, Ioan Urban, BÎRSEANU, Andrei, 1968, *Doine și strigături din Ardeal*, Ediție definitivă (Studiu introductiv, inedite, note și variante de Adrian Fochi), Editura Academiei Republicii Socialiste România, București.
- LETZNER LETZNER, Paul Lucian, 2010, *Și diavolii mor cândva*, Editura Fundației Culturale Cancicov, Bacău. (cf. <http://www.scribd.com/doc/203890406/Si-Diavolii-Mor-Candva-Paul-Lucian-Letzner>)
- MOXA *Cronica lui Mihail Moxa* cf. HASDEU, 1983:
- SIND, 1996 *** *Sindipa*, 1996, Text stabilit, studiu lingvistic și filologic glosar de Magdalena Georgescu, în vol. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, *Cele mai vechi cărți populare în literatura română*, I, Coordonatori Ion Ghetie și Alexandru Mareș, Editura Minerva, București.
- SOARE SOARE, Liliana, 2013, *Crestomație de limbă română veche și modernă (1521-1881)* Editura Universitaria, Craiova.
- ȘĂINEANU ȘĂINEANU, Lazăr, 1978, *Basmele române*, Editura Minerva, București.
- ΚΟΡΝΑΡΟΣ ΚΟΡΝΑΡΟΣ, Βικέντιος, 1713, *Ποίημα ἔρωτικόν λεγόμενον Ἐρωτόκριτος, Συμθέτεν ἀπὸ τὸν πότε Ἐυγενέστατον Βιτζέντζον τὸν Κορνάρων ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Σιτίας τοῦ Νησιοῦ τῆς Κρίτης, ΕΝΕΤΙΗΣΗΝ, αψοζ, Παρά Νικολάου Γλύκει Τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, CON LICENZA DEI SUPERIORI.*

Dictionnaires – : a. Printed editions:

BALACI	BALACI Alexandru, 1991, <i>Dicționar italian-român</i> , Editura Mondero, București.
DARH	BUSUIOC, Maria-Mihaela, 2005, <i>Dicționar de arhaisme</i> , Editura All Educational, București.
DETIM	CIORĂNESCU, Alexandru, 2001, <i>Dicționarul etimologic al limbii române</i> , Editura Saeculum, I.O., București.
DEX, 1998	COTEANU Ion (coordonator), SECHE Luiza, SECHE, Mircea, 1998, <i>Dicționarul explicativ al limbii române</i> , 1998, ediția a doua, Editura Univers Enciclopedic, București.
DFR-R	HANEȘ, G. (coord.), 1972, <i>Dicționar francez-român</i> , Ediția a II-a, Editura Științifică, București.
DLRV TR	COSTINESCU, Mariana, GEORGESCU, Magdalena, ZGRAON, Florentina, 1987, <i>Dicționarul Limbii Române Literare Vechi (1640-1780), Termeni regionali</i> , Editura științifică și enciclopedică, București.
ELIADE-CULIANU	ELIADE, Mircea, CULIANU, Ioan Petru, 1993, <i>Dicționar al religiilor</i> , Editura Humanitas, București.
SARAFIDIS	ΣΑΡΑΦΙΔΗΣ, Εκτόρας, 1993, <i>Ελληνορουμανικό Λεξικό</i> , Δωρικός, Αθήνα.
SECHE SIN	SECHE, Luiza & SECHE, Mircea, <i>Dicționar de Sinonime</i> , 2002, Editura Litera International, București.

Dictionaries – : b. Online editions:

BOPP	BOPP, Ioan, 1822, <i>Dictionariu Rumanesc, Lateinesc, si Unguresc, Dein Orenduiala Excelentii Sale Preosfintitului Ioan Bopp, Vladeicul Fagarasului Asediat si cu Venitu Cassi Clerului Typarit in Doao Tomuri, Tom I, A-L, in Clus, cu typariul Typografii Collegiumului Reformatilor prin Stephan Török</i> , cf.: http://books.google.ro/books?id=xSs5AQAAAMAAJ&pg=PA63&lpg=PA63&dq=arinet&source=bl&ots=xnB6ZjitoZE&sig=MtQDW9kCh-Sfoo4t4lB8GJahyQ&hl=ro&sa=X&ei=UZFiU9vLMYKNywPlg4LgAQ&ved=0CEkQ6AEwBA#v=onepage&q=arinet&f=false (format PDF)
DAR	BULGĂR, Gh., CONSTANTINESCU-DOBRIDOR, Gh., 2002, <i>Dicționar de arhaisme și regionalisme</i> , vol. I, II, Editura Saeculum Vizual, București, cf. http://www.webdex.ro/online/dictionar_de_arhaisme_si_regionalisme/ http://dexonline.ro/surse
DEX '98 LRM	<i>Dicționarul limbii române moderne</i> , http://www.webdex.ro/online/dictionarul limbii romane moderne
DEX '98 SIN	<i>Dicționar de sinonime</i> , http://www.webdex.ro/online/dictionar_de_sinonime/
DEX '98	<i>Dicționarul explicativ al limbii române</i> (ediție electronică a <i>Dicționarului explicativ al limbii române</i> , ediția a doua, coordonatori Ion Coteanu, Luiza Seche, Mircea Seche, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998), http://www.webdex.ro/online/dictionarul_explicativ_al_limbii_romane_dex98/
DEXOL	<i>Dicționarul explicativ al limbii române</i> , proiect electronic deschis (FRÂNCU, Cătălin (inițiator proiect și programator)

- et alii*, Institutul de Cercetare în Inteligență Artificială al Academiei Române), alcătuit în baza *Dicționarului explicativ al limbii române (ediția a II-a revăzută și adăugită)*, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009, și a încă 33 de dicționare românești omologate științific: <http://dexonline.ro/>, <http://dexonline.ro/informatii> <http://dexonline.ro/surse>
- DLRM *Dicționarul limbii române moderne*, http://www.webdex.ro/online/dictionarul_limbii_romane_moderne
- DRAM ȘTEF, Dorin, 2011, *Dicționar de Regionalisme și Arhaisme din Maramureș*, Editura Ethnologica, Baia Mare, cf. http://ro.wikisource.org/wiki/Dic%C8%9Bionar_de_regionalisme_%C8%99i_arhaisme_din_Maramure%C8%99/Litera_M http://ro.wikisource.org/wiki/Categorie:Dic%C8%9Bionar_de_regionalisme_%C8%99i_arhaisme_din_Maramure%C8%99
- DSR BĂDESCU, Ilie, CUCU OANCEA, Ozana (coordonatori), 2004, *Dicționar de Sociologie Rurală*, Editura Mica Valahie, București, cf.: http://books.google.ro/books?id=uqf1FTf3Z1gC&pg=PA253&lpg=PA253&dq=gr%C4%83dina%C5%9F&source=bl&ots=RaUFpeHYBy&sig=cgAbF1ujcWsumd5GiEdkcORn_fY&hl=en&sa=X&ei=CnXsT5P9OYSi4gTqp8GWBQ&ved=0CEAQ6AEwAA=v:onepage&q=gr%C4%83dina%C5%9F&f=fa [lse](http://books.google.ro/books?id=uqf1FTf3Z1gC&pg=PA253&lpg=PA253&dq=gr%C4%83dina%C5%9F&source=bl&ots=RaUFpeHYBy&sig=cgAbF1ujcWsumd5GiEdkcORn_fY&hl=en&sa=X&ei=CnXsT5P9OYSi4gTqp8GWBQ&ved=0CEAQ6AEwAA=v:onepage&q=gr%C4%83dina%C5%9F&f=fa)
- FREELATIN *Free Latin Dictionary*, <http://www.latin-dictionary.org>
- GAFFIOT GAFFIOT, F., 1934, *Dictionnaire latin-français*, Paris, Hachette & *Dictionnaire latin-français* Gaffiot en ligne, cf. <http://www.lexilogos.com/latin/gaffiot.php>.
- HOFMANN HOFMANN, Johann Jacob, 1698, *Lexicon Universale, Historiam Sacram Et Profanam Omnis aevi, omniumque Gentium; Chronologiam Ad Haec Usque Tempora; Geographiam Et Veteris Et Novi Orbis; Principum Per Omnes Terras Familiarum [...] Genealogiam; Tum Mythologiam, Ritus, Caerimonias, Omnemque Veterum Antiquitatem [...]; Virorum [...] Celebrium Enarrationem [...]; Praeterea Animalium, Plantarum, Metallorum, Lapidum, Gemmarum, Nomina, Naturas, Vires Explanans*, Editio Absolutissima [...] Auctior [...], Jacob Hackius, Cornel Boutesteyn, Petr Vander Aa, & Jord. Luchtmans, Leiden. cf. <http://www.uni-mannheim.de/mateo/camenaref/hofmann.html> <http://www.uni-mannheim.de/mateo/camenaref/hofmann/hof1/s0403a.html>
- ISPANU ISPANU, Johanne, 1851, *Vocabolarius sardu-italianu et italianu-sardu, compiladu dai su Canonigu Johanne Ispanu*, Imprenta nazionale, Kalaris, MDCCCLI, format PDF (cf. http://www.archive.org/stream/vocabolariosardo00spanuoft/vocabolariosardo00spanuoft_djvu.txt). <https://archive.org/details/vocabolariosardo00spanuoft>
- LATIND *Latin dictionary* (MARTIN, Albert, project initiator and site master administrator), <http://www.albertmartin.de/latin/>
- LATINRD *Latin Rhyming Dictionary* http://www.alcor.com.au/latin_rhyming_dictionary.asp, <http://www.alcor.com.au/links.asp>

MIOPLEDARI	<i>Pledari rumantsch-talian – Dizionario italiano-romancio</i> , cf http://www.pledari.ch/ , . http://www.pledari.ch/miopledari/index.php .
MYTHOME	MYTHOME, <i>Roman God Name Evolution</i> , cf. http://www.mythome.org/romegodevol.html , http://www.mythome.org/PrintRef.html .
NETUL	<i>Netul</i> , http://dictionar.netul.ro/rezultate-dex.php?cuv=stegis&sursa=toate-dictionarele
NODEX	<i>Noul dicționar explicativ al limbii române – NODEX</i> , http://www.webdex.ro/online/dictionar
OCCITAN	CASSINHAC, Arve, <i>Dictionnaire occitan => français, français => occitan (Dictionnaires Freelang)</i> (http://www.freelang.com/enligne/occitan.php?lg=fr).
RAMSHORN	RAMSHORN, Ludwig, 1841, <i>Dictionary of Latin Synonyms: For the Use of Schools and Private Students</i> , from the German by Francis Lieber, Charles C. Little and James Brown editors, Boston, ediție în format fotocopie, cf.: http://books.google.ro/books?id=pokSAAAAIAAJ&printsec=frontcover&hl=ro&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
THELATIND	<i>Latin dictionary</i> (FOSTER, Timothy project initiator and <i>site master administrator</i>), http://latindictionary.wikidot.com/start
TLIO	CONSIGLIO NAZIONALE DELLE RICERCHE (CNR), <i>Tesoro della Lingua Italiana delle Origini, Il primo dizionario storico dell'italiano antico che nasce direttamente in rete</i> , http://tlio.ovi.cnr.it/TLIO/
VENETO	<i>Veneto-Italiano-Inglese-LinguaVeneta</i> http://www.linguaveneta.it/trad_page.asp

Gramatici și manuale:

GR ACAD, 1966	GRAUR, Al. (coordonator), 1966, <i>Gramatica limbii române</i> , vol. I, II, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București.
GR ACAD, 2005	GUȚU-ROMALO, Valeria (coordonator), 2005, <i>Gramatica limbii române</i> , vol. I, II (vol. I <i>Cuvântul</i> , vol. II, <i>Enunțul</i>), Editura Academiei Române, București.
HELIADE-R	HELIADE-RĂDULESCU, Ion, 1828, <i>Gramatică rumânească</i> , Sibiu.
LASCU	LASCU, Nicolae, 1957, <i>Manual de limba latină pentru învățământul superior</i> , Litografia și tipografia învățământului, Cluj.
PRIOR	PRIOR, Richard E., <i>The Everything Essential Latin Book. All you need to learn Latin in no time</i> , Adams Media / F+ W Media Publishers, Avon, Massachusetts, 2014, fotocopie după ediția tipografică, cf.: http://books.google.ro/books?id=OKMpAgAAQBAJ&pg=PA162&lp=PA162&dq=richard+e+prior+ipse+intensive&source=bl&ots=JyDqRIP3fM&sig=40tHCOJdguZrhCDKNC7OhlzXfMQ&hl=ro&sa=X&ei=SSH6U5OmMoKKyAO5qYDYBw&ved=0CFQQ6AEwAw#v=onepage&q=richard%20e%20prior%20ipse%20intensive&f=false

Secondary Literature:

- AMZ AMZULESCU, Al. I., 1981, *Novac și Dîrvij*, în vol. *Cîntecul epic eroic. Tipologie și corpus de texte poetice*, Institutul de Cercetări Literare și Folclor, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, p. 278-279.
- ANDR ANDRIESCU, Al., 1988, *Locul Bibliei de la București în istoria culturii, literaturii și limbii române*, în vol. *Monumenta Linguae Dacoromanorum, Biblia, 1688, Pars I, Genesis*, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Albert Ludwigs Universität, Freiburg.
- ANGH, 1975 ANGHELESCU, Mircea, 1975, *Les mille et une nuits dans la littérature du XVIII-ème siècle* în *Etudes arabes et islamiques, II, 1*, Paris.
- ANGH, 1983 ANGHELESCU, Mircea, 1983, *Prefață, note* la Moses Gaster, *Literatura populară română*, Ediția a doua, Editura Minerva, București.
- ARV ARVINTE, Vasile, 1988, *Studiu lingvistic asupra primei cărți (Facerea) din Biblia de la București, 1688*, în vol. *Monumenta Linguae Dacoromanorum, Biblia, 1688, Pars I, Genesis*, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, „Albert Ludwigs” Universität, Freiburg.
- BALTRUŠAITIS BALTRUŠAITIS, Jurgis, 1989, *Formări, deformări*, Editura Meridiane, București.
- BECK BECK, Hans-Georg, 1989, *Ιστορία της βυζαντινής δημόδους λογοτεχνίας, μετάφραση: Νίκη Eidenevier, Μορφοτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα*.
- BIANU, 1903-1910 BIANU, Ion, HODOȘ Nerva, 1903-1910, *Bibliografie românească veche, 1508-1830*, vol. I, II Atelierele Grafice Socec, București.
- BIANU, 1907 BIANU, Ion, 1907, *Catalogul manuscriptelor românești din Biblioteca Academiei Române*, tom I, București.
- BIANU, 1912-1944 BIANU, Ion, HODOȘ Nerva, SIMONESCU, Dan, 1912-1944, *Bibliografie românească veche, 1508-1830*, vol. III-IV, Atelierele Grafice Socec, București.
- BLAGA, 1972 BLAGA, Lucian, 1972, *Isvoade*, Editura Minerva, București.
- BLAGA, 1985 BLAGA, Lucian, 1985, *Geneza metaforei și sensul culturii*, în vol. *Trilogia Culturii*, Editura Minerva, București.
- BRÂNCUȘ BRÂNCUȘ, Grigore, 1984, *Pronumele*, în vol.: Th. Hristea (coordonator), *Sinteze de limba română*, Editura Albatros, București.
- BUSBY-HARRINGTON BUSBY, Gail, HARRINGTON, Mary, *Latin in the Christian Trivium*, XS Edition, III, § 2 p. 2. cf. http://www.latintrivium.com/documents/sample_chapters_vol_3.pdf
- CALUDE, 2008 CALUDE, Andreea, 2008, *The Role of Romanian Demonstratives in Various Types of Deixis*, in *Translation*

- Studies: Retrospective and Prospective Views*, Proceedings
of the 3rd Conference *Translation Studies: Retrospective and
Prospective Views*, Elena Croitoru & Floriana Popescu
Editors, Year I, Issue 2, p. 1-25.
- CANDREA CANDREA, I.A., 1923, *Facerea lumii*, în „Adevărul Literar și
Artistic”, nr. 127/.
- CARTOJAN TROADA CARTOJAN, Nicolae, *Legendele Troadei în
literatura veche românească*, în „Analele Academiei
Române”, secțiunea literară III, tom III (1925), p. 57-62.
- CARTOJAN, 1910 CARTOJAN, Nicolae, 1910, *Alexandria în literatura
românească. Noi contribuții*, București.
- CARTOJAN, 1928 CARTOJAN, Nicolae, 1928, *Fiore di virtù în literatura
românească*, în *Academia Română*, „Memoriile secțiunii
literare”, III, t. IV, 1928-29, p. 92-105.
- CARTOJAN, 1935 CARTOJAN, Nicolae, 1935, *Poema cretană Erotocrit în
literatura românească și izvorul ei necunoscut*, București,
în *Academia Română*, „Memoriile secțiunii literare”, s.III, t.
VII, p. 88-142.
- CARTOJAN, 1936 CARTOJAN, Nicolae, 1936, *Le modèles français de
l'Erotokritos, poème crétois du XVII-ème siècle*, extrait de
la „Revue de littérature comparée”, Avril-Juin, *Boivin et
Cie, Libraires-Éditeurs*, 5, Rue Palatine (VIe), Paris.
- CARTOJAN, 1974 CARTOJAN, Nicolae, 1974, *Cărțile populare în literatura
românească: I – Epoca influenței sud-slave, II – Epoca
influenței grecești*, Editura enciclopedică română, București.
- CARTOJAN, 1980 CARTOJAN, Nicolae, 1980, *Istoria literaturii române vechi*,
Editura Minerva, București.
- CARY CARY, George, 1967, *The Medieval Alexander*, Cambridge.
- CHINDIRIȘ-IACOB CHINDIRIȘ, Ioan, IACOB Niculina, 2012, *Ioan Budai-Deleanu
în Mărturia Antologică*, Vol. *Integrala Antologică a Școlii
Ardelene*, 2, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca.
- CHIȚIMIA, 1961 CHIȚIMIA, I. C., 1961, *Problema raportului dintre cărțile
populare și folclor în „Analale Universității București”*,
Seria științe sociale, Filologie, X, nr.23, p. 67-69.
- CHIȚIMIA, 1963a CHIȚIMIA, I. C., 1963, *L'histoire du sage Ahikar et ses
rapports avec le folklore*, în “Romanoslavica”, IX, p. 413-
426.
- CHIȚIMIA, 1963b CHIȚIMIA, I.C., 1963, *Romanul popular Povestea lui
Archirie filosoful în literaturile slavă și română și
raporturile lui cu folclorul*, în „Revista de istorie literară și
folclor”, XII, nr. 3-4, p. 599-609.
- CHIȚIMIA, 1966 CHIȚIMIA, I.C., 1966, *Romane populare românești pătrunse
prin filieră slavă: Alexandria*, în „Romanoslavica”, XIII, p.
93-103.
- CHIȚIMIA, 1968 CHIȚIMIA, I.C., 1968, *Les livres populaires dans les
littératures slaves et la littérature roumaine, leur fonction*

- littéraire, nationale et l'importance en plan universel*, în "Romanoslavica", XVI.
- CHIVU CHIVU, Gheorghe, 1993, *Cuvînt înainte, Studiu filologic, studiu lingvistic, ediție de text și indice de cuvinte la Codex Sturdzanus*, Editura Academiei Române, București.
- CIPARIU 1847-1848/1866 CIPARIU, Timotei, *Principie de limbă și de scriptură*, publicată inițial în „Organul luminăriei”, 1847-1848; republicat în volum, în 1866; apoi în *Opere*, vol. I, 1987.
- CIPARIU, 1987 CIPARIU, Timotei, 1987, *Opere*, vol. I, ediție îngrijită de Carmen-Gabriela Pamfil, introducere de Gavril Istrate, București, Editura Academiei.
- CIPARIU, 1992 CIPARIU, Timotei, 1992, *Opere*, vol. II, ediție îngrijită de Carmen-Gabriela Pamfil, introducere de Mioara Avram, București, Editura Academiei Române.
- CIUCHINDEL CIUCHINDEL, C., 1976, *Povestea lui Archirie filosoful... (carte populară românească din secolul al XVII-lea)*, Editura Minerva, București.
- COȘERIU, 1996 COȘERIU, Eugeniu, 1996, *Lingvistica integrală*, interviu cu Eugen Coșeriu realizat de Nicolae S. Saramandu, Editura Fundației Culturale Române, București.
- COȘERIU, 1997 COȘERIU Eugeniu, 1997, *Sincronie, diacronie și istorie. Problema schimbării lingvistice*, versiune în limba română de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București.
- COȘERIU, 2000 COȘERIU, Eugeniu, 2000, *Lecții de lingvistică generală*. Traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga, Cuvînt înainte de Mircea Borcilă, Editura Arc, Chișinău.
- COȘERIU, 2004 COȘERIU, Eugeniu, 2004, *Teoria limbajului și lingvistica generală. Cinci studii*. Ediție în limba română de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București.
- CULIANU, 1994 CULIANU, Ioan Petru, 1994, *Eros și magie în Renaștere, 1484*, traducere de Dan Petrescu, prefață de Mircea Eliade, postfață de Sorin Antohi, București, Editura Nemira.
- CULIANU, 2002 CULIANU, Ioan Petru, 2002, *Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și mituri*, Editura Polirom, Iași.
- DIMARAS DIMARAS, K. Th. (ΔΗΜΑΡΑΣ, Κ.Θ.), 1975, *Istoria της νεοελληνικής λογοτεχνίας, από της πρώτης ρίζης ως την εποχή μας*, Έκτη Έκδοση, ΙΚΑΡΟΣ, Αθήνα.
- DIMITRIU DIMITRIU, C.[orneliu], 1973, *Romanitatea vocabularului unor texte vechi românești*, Editura Junimea, Iași.
- DRAGOȘ DRAGOȘ, Elena, 1995, *Elemente de sintaxă istorică românească*, Editura didactică și pedagogică, București.
- DRĂGANU DRĂGANU, Nicolae, 1914, *Două manuscripte vechi: Codicele Teodorescu și Codicele Marțian*, Studiu și transcriere, București.
- ELIADE ELIADE, Mircea, 2000, *Istoria ideilor și credințelor religioase*, Traducere și postfață de Cezar Baltag, Editura Univers Enciclopedic București.

- FLORESCU FLORESCU, Vasile, 1968, *Conceptul de literatura veche. Geneza și evoluție. Rolul său în istoria esteticii și a teoriei literaturii*, Editura Științifică, București.
- GASTER, 1886 GASTER, Moses, 1886, *Il Physiologus rumeno*, *Archivio glottologico italiano*, X, p. 273-304.
- GASTER, 1983 GASTER, Moses, 1983, *Literatura populară română*, Ediția a doua, Editura Minerva, București.
- GHEȚIE GHEȚIE, Ion, *Introducere în studiul limbii române literare*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1982.
- GIDEL GIDEL, Charles, *Études sur la littérature grecque moderne. Imitations en grec de nos romans de chevalerie depuis le XII-ème siècle*, Paris, 1866.
- GIURGEA GIURGEA, Ion, 2012, *The origin of the romanian „possessivegenitiv article” and the development of the demonstrative system*, in „Revue Roumaine de Linguistique/ Romanian Review of Linguistics”, LVII, 1, București, p. 35-65.
- GIUSTI-TURANO GIUSTI, Giuliana and TURANO Giuseppina, 2004, *Case assignment in the pseudo-partitives of Standard Albanian and Arbëresh. A case for micro-variation*, in University of Venice, Lear Linguistic, Eelectronic Archive, „Working Papers in Linguistics”, Vol. 14, p. 173-194. cf. <http://lear.unive.it/bitstream/10278/192/1/2004-3s-Giusti&Turano.pdf> (consultat la 14.04.2013)
- GRECU GRECU, 1920-1921, Vasile, *Erotocritul lui Cornaro în literatura românească*, în „Dacoromania”, I, Cluj, p 9-72.
- GRECU, 1971 GRECU, V., 1971, *Influența bizantină în literatura românească*, în *Literatura Bizanțului. Studii*, Editura Univers, București.
- ILIESCU MACARIE ILIESCU, Maria, MACARIE, Liliana, 1995, *Său, sa et lui en roumain contemporain*, in *Studi rumeni e romanzi – Omaggio a Florica Dimitrescu e Alexandru Niculescu*, a cura di Coman Lupu e Lorenzo Renzi, Unipresss, Padova.
- INDRIEȘ INDRIEȘ, Alexandra, 1975, *Corola de minuni a lumii. Interpretare stilistică a sistemului poetic al lui Lucian Blaga*, Timișoara, Editura Facla,.
- IORDAN IORDAN, Iorgu, 1956, *Limba română contemporană*, Editura Ministerului Învățământului, București.
- IORGA, 1898 IORGA, Nicolae, 1898, *Cultura română sub fanarioți*, conferință, București, Socec.
- IORGA, 1915 IORGA, Nicolae, 1915, *Ce înseamnă popoare balcanice*, Valenii de Munte,.
- IORGA, 1926 IORGA, Nicolae, 1926, *Istoria literaturii românești de la 1688 la 1870*, Editura Pavel Suru, București.
- IORGA, 1928 IORGA, Nicolae, 1928, *Livres populaires dans le sud-est de l'Europe et surtout chez les Roumains*, en „Bulletin de la section historique de l'Académie”, XIV, Bucarest, p.7-72.

- IORGA, 1972 IORGA, Nicolae, 1972, *Bizanț după Bizanț*, Editura Enciclopedică, București.
- IRIMIA IRIMIA, Dumitru, 1997, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iași.
- ISTRATE ISTRATE, G., 1977-1978, *Neologismul latino-roman în cadrul vocabularului limbii române*, în Anuar de lingvistică și istorie literară, Tom XXVI, p. 35-44.
- IVĂNESCU, 1948 IVĂNESCU, Gheorghe, 1948, *Probleme capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română Iași, vol. XI-XII (1944-1945), Iași, Tipografia Alexandru Terek.
- IVĂNESCU, 1980 IVĂNESCU G., 1980, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași,.
- JAKOBSON JAKOBSON, Roman, 1965, *Quest for the Essence of Language*, in *Selected Writings, II*, The Hague, Mouton Press, 344–359 & <http://www.scribd.com/doc/200312588/Quest-for-the-Essence-of-Language-Jakobson>.
- KABATEK-MURGUIA KABATEK, Johannes, MURGUIA, Adolfo, „*Die Sachen sagen wie sie sind*”. *Eugenio Coseriu im Gespräch*, G. Narr, Tübingen, 1997. Cf și: http://books.google.ro/books?id=oN4eTSWKgz0C&pg=PA64&lpg=PA64&dq=Coseriu+Vaistina&source=bl&ots=FWCQMP5q_g&sig=Q3BR3NQGcsDvtnlgdLgMpCe7tul&hl=en&ei=1jieS5nkIY2jsQbg8qCtBQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CAgQ6AEwAA=v:onepage&q=&f=als)
- KEDROS KEDROS, Andre, 1950, *Thyl Ulenspiegel et autres héros populaires*, en Europe XXVIII, nr. 51, mars, p. 57-73.
- KRUMB, 1897 KRUMBACHER, Karl, 1897, *Geschichte der byzantinischen Litteratur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches*, 2. Aufl., München.
- KRUMB, 1900 KRUMBACHER, Karl 1900, *Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας*, μετάφραση τοῦ Γ. Σωτηριάδη, Ἀθήναι.
- LE GOFF LE GOFF, Jacques, 1986, *Pentru un alt Ev Mediu*, Studiu introductiv, note și comentarii de Maria Carпов, Editura Meridiane, București.
- LE RIDER LE RIDER, Jacques, 1994, *Modernitatea vieneză și crizele identității*, traducere de Magda Jeanrenaud, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- LINȚA LINȚA, Elena – *Catalogul manuscriselor slavo-române din R.S.R.*, I, II, III, (fără editura), București, 1980.
- LURAGHI LURAGHI, Silvia, 2003, *On the meaning of prepositions and cases: the expression of semantic roles in ancient Greek*, in *Studies in Language Companion Series*, 67, xii, John Benjamins Publications, Amsterdam-Philadelphia, 366 pp, cf. http://books.google.ro/books?id=tULhyKXX9nsC&pg=PA42&lpg=PA42&dq=%22dativus+sympathetic%22&source=bl&ots=NR4CyEGLa&sig=ZRz4roJFYrwMBd16aLvSAkPt_o&hl=ro&sa=X&ei=LZZeU7TAEsmM7AaYqo

- MARCUS-CALUDE MARCUS, Solomon, CALUDE, Andreea, 2005, *Syntactic iconicity, within and beyond its accepted principles*, in *Revue roumaine de linguistique/ Romanian Review of Linguistics*, LV, 1, p. 19-44, Bucarest, 2010, cf. http://www.lingv.ro/resources/scm_images/RRL-01-2010-Marcus-Calude.pdf
- MARES MAREȘ, Alexandru, *Remarks of the index of Forbidden Books in the 17th century*, in „Studies and Materials of Medium History” (XXIII), p. 257-280.
- MASTRO ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ, P. D., 1983, *Εισαγωγή της Νεοελληνικής Φιλολογίας*, Τέταρτη έκδοση, Εκδόσεις Δόμος, Αθήνα.
- MATEESCU MATEESCU, C.N., 1914, *Un Fiziolog românesc din veacul al XVIII-lea în Calendarul revistei „Ion Creangă”*, p. 40 și urm.
- MAZILU, 1981 MAZILU, Dan Horia, 1981, *Varlaam și Ioasaf. Istoria unei cărți*, Editura Minerva, București.
- MAZILU, 1984 MAZILU, Dan Horia, 1984, *Literatura română în epoca Renașterii*, Editura Minerva, București.
- METZELTIN, 2007 METZELTIN, Miguel [Michael], 2007, *La deriva tipológica del rumano*, in „Estudis Romànics”, vol. XXIX, Barcelona, Institut d’Estudis Catalans, p. 43-59. (Cf. <http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000037%5C00000056.pdf>).
- METZELTIN, 2009 METZELTIN Michael, 2009, *Deriva tipologică a românei*, conferință susținută în cadrul prelegerilor Școlii Doctorale de Studii Filologice a Facultății de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2 aprilie, transcriere și traducere de Eugen Munteanu.
- MOCIORNIȚĂ MOCIORNIȚĂ, Margareta, 1934, *Traduceri românești din Fiziolog (Cel mai vechi text)*, în *Cercetări literare*, I, p. 83-101.
- MOLD MOLDOVANU, Dragoș, 1984, *Miscellanea philologica*, în *Limba română* XXXII, p. 441-425.
- MORARU VELCULESCU MORARU, Mihai, VELCULESCU, Cătălina, 1978, *Bibliografia analitică a cărților populare laice*, I, II, Editura Academiei R.S.R., București.
- MUNTEANU MUNTEANU, Eugen, 2005, *Eugenio Coseriu. Fundamente filosofice ale unei „lingvistici integrale”*, în „Hermeneia” *Journal of Hermeneutics, Art Theory and Criticism*, Numar special/2005 – *Ideea europeană*, p. 126-135.
- MUNTEANU, 1995 MUNTEANU, Eugen, 1995, *Studii de lexicologie biblică*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- MUNTEANU, 2008 MUNTEANU, Eugen, 2008, *Lexicologie biblică românească*, Editura Humanitas, București.
- MUNT-ȚĂRA MUNTEANU, Șt., ȚĂRA, V. *Istoria limbii române literare, Editura didactică și pedagogică*, București, 1983.

- MUTHU, 1972 MUTHU, Mircea, *Orientări critice*, Editura Dacia, Cluj, 1972.
- MUTHU, 1976 MUTHU, Mircea, *Literatura română și spiritul sud-est european*, Editura Minerva, București, 1976.
- NEGRICI NEGRICI, Eugen, 1977-1978-1981, *Expresivitatea involuntară*, Editura Cartea românească, București, I, II, III.
- NICULESCU NICULESCU, Dana, 2002, *Observații privind statutul cuplului „său”/„lui” în limba română actuală*, în vol. *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale – Actele Colocviului Catedrei de limba română*, Coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Univ.[ersitatea] Buc.[urești], 27-28 noiembrie, (<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/dindelegan/14.pdf> , p.1) .
- NISARD NISARD, Charles, 1854, *Histoire des livres populaires ou de la littérature de colportage*, I,II, Librairie d'Amyot, Paris,.
- OIKON OIKONOMIDIS Dimitris (ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, Δημήτρης), 1948, *Ο Ερωτόκριτος εις την Ρουμανίαν*, Ανατύπωση εκ του περιοδικού „Ελληνική Δημιουργία” τεύχος 19, Τύποι Ν. Απατσίδη, Αθήνα,.
- OIȘTEANU OIȘTEANU, Andrei, 2007, „Problema dualismului religios în Europa de Sud-Est: De la Moses Gaster la Mircea Eliade”, în revista 22, ANUL XV (877) (29 decembrie 2006 – 04 ianuarie 2007) . <http://www.revista22.ro/problema-dualismului-religios-in-europa-de-sudestbrde-la-moses-gaster-la-mircea-eliade-3342.html>
- OLINESCU OLINESCU, Marcel, 2001, *Mitologie Românească*, Editura Saeculum I.O., București.
- OLTEANU OLTEANU, Pandele, 1970, *Metoda filologiei comparate în studierea izvoarelor și în identificarea versiunii neogrecești a operei Scara traduse de Mitropolitul Varlaam*, în „Mitropolia Olteniei”, nr. 5-6, Craiova,.
- PĂUN PĂUN, Octav, *O nouă sinteză despre folclorul literar românesc*, în: http://www.iatp.md/dava/Dava10/Paun_10/paun_10.html (consultat la 05.05.2013)
- PEIRCE PEIRCE, C., 1932, “Collected papers of Charles Sanders Pierce”, C. Hartshore, P. Weiss (eds.) Cambridge University Press.
- PERNOT PERNOT, Hubert, 1918, *Études de littérature grecque moderne, 2-ème série: le roman courtois de l’Erotocritos*, Librairie Garnier Frères, Paris.
- POLITIS POLITIS, Linos (ΠΟΛΙΤΗΣ, Λίνος), *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα,.
- ROGA ROGA, Victoria, 2005, *Characterul problematic al conceptului de negație*, în „Limba Română”, Nr. 11, anul

- XV, Chişinău, 2005, cf.
<http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1772>
- ROSETTI ROSETTI, AL., CAZACU, BORIS, ONU, LIVIU, 1971, *Istoria limbii române literare*, Editura Minerva, Bucureşti.
- RUSSO RUSSO, D., 1907, *Studii bizantino-române. Textele eshatologice din Codex Sturdzanus și pretinsul lor bogomilism*, Tip. Gutenberg Joseph Göbl, Bucureşti.
- SATHAS SATHAS, K., 1894, *Bibliotheca Graeca Medii Aevi nunc primum edidit / Constant. Sathas/ Vol VII, Anonymi Compendium Chronicum, Parisiis, Jean Maisonneuve – Libraire Editeur 25 – Quai Voltaire, 25, 1894 – Μεσαιωνική Βιβλιοθηκη η Συλλογή Ανέκδοτων Μνυμείων της Ελληνικής Ιστορίας. Επιστασίας Κ.Ν. Σάθα, τόμος, Εν Βενετία, Τύποι του Φοίνικο, 1894 sau Τύποις του Φοίνικος, 1894.*
- SCHÜTZ SCHÜTZ, István, 2006, *Fehér foltok a Balkánon*, Etnikai mozgások, kölcshatások, „nagy birodalmak” (Albanológiai és balkanisztikai tankönyv), Balassi Kiadó, Budapest, cf. <http://mek.oszk.hu/03500/03577/03577.pdf>
- SIMONESCU SIMONESCU, Dan, 1965, *Romanul popular în literatura românească medievală*, Editura didactică și pedagogică, Bucureşti.
- SMOCHINĂ SMOCHINĂ, N. Nicolae și SMOCHINĂ, N., 1962, *O traducere românească din secolul al XV-lea a cărții Floarea darurilor*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 80 (1962), nr.7-8, p. 712-738.
- STANCIU STANCIU, Ana, 1960, *Andre Kedros, scriitorul rezistenței poporului grec*, în *Studii de literatură universală*, II, Editura științifică, Bucureşti, p. 297-307.
- STĂNILOAIE STĂNILOAIE, D., 1942, *a domnului Lucian Blaga față de Creștinism și Ortodoxie*, Tiparul tipografiei Arhiediecezane, Sibiu.
- ȘTREMPEL, 1978 ȘTREMPEL, Gabriel, 1978, *Catalogul manuscriselor românești, B.A.R., 1-1600*, Editura Științifică și enciclopedică, Bucureşti.
- ȘTREMPEL, 1983 ȘTREMPEL, Gabriel, 1983, *Catalogul manuscriselor românești, B.A.R., 1601-3100*, Editura Științifică și enciclopedică, Bucureşti.
- ȘTREMPEL, 1987 ȘTREMPEL, Gabriel, 1987, *Catalogul manuscriselor românești, B.A.R., 3101-4413*, Editura Științifică și enciclopedică, Bucureşti.
- ȘTREMPEL, 1992 ȘTREMPEL, Gabriel, 1992, *Catalogul manuscriselor românești, B.A.R., 4414-5920*, Editura Științifică și enciclopedică, Bucureşti.
- TOMESCU TOMESCU Mircea, 1963, *Introducere la Istorie veteazului lui Poliționu și a frății-său Argu, cu prefrumoasa Militina*, în vol. *Cărțile populare*, I-II, 1963, Ediție îngrijită și studiu

- introdutiv de Ion C. Chițimia și Dan Simonescu, Editura pentru literatură, București.
- TONNET HIST TONNET, Henri, 1996, *Histoire du roman grec des origines à 1960*, l'Harmattan.
- TONNET ISTORIA TONNET, Henri, 1993, *Ιστορία του Ελληνικού Μυθιστορήματος*”, Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- TURANO TURANO Giuseppina, 2003, *Albanian Ablative Phrases*, in „Quaderni del Dipartimento di Linguistica”, 13(2003) Università di Firenze, p. 15-30, cf. http://www.linguistica.unifi.it/upload/sub/QDLF/QDLF13/QDFL13_2003_2-Turano.pdf, viewed the 08th June, 2010.
- VELCULESCU, 1984 VELCULESCU, Cătălina, 1984, *Cărți populare și cultură românească*, Editura Minerva, București.
- VELCULESCU, 1988 VELCULESCU, Cătălina, 1988, *Între scriere și oralitate*, Editura Minerva, București.
- VICO VICO, Giambattista, 1960, *La scienza nuova*, Letteratura Italiana Einaudi, Torino, cf. http://www.letteraturaitaliana.net/pdf/Volume_7/1204.pdf
- VORONCA VORONCA-NICULIȚĂ, Elena, 1998, *Datinile și credințele poporului român*, ediția a doua, îngrijită de Victor Durnea, studiu introdutiv de Lucia Berdan, Editura Polirom, Iași.
- VULCĂNESCU VULCĂNESCU, Romulus, 1985, *Mitologie română*, Editura Academiei, București.
- WIT-GILLETTE WIT, Ernst-Jan C., GILLETTE, Marie, 1999, „What is Linguistic Redundancy?”, in *Technical Report*, The University of Chicago, March 15, cf. <http://www.math.rug.nl/~ernst/linguistics/redundancy3.pdf>
- ZUMTHOR ZUMTHOR, Paul, 1983, *Încercare de poetică medievală*, Editura Univers, București.

Other electronic sources:

- IPA CHART THE INTERNATIONAL PHONETIC ALPHABET (revised to 2005) (the IPA Chart (C)2005), cf.: <http://ilg.usc.es/ipa-chart/keyboard/> (PDF), cu exemplificare audio, cf.: <http://web.uvic.ca/ling/resources/ipa/charts/IPAlab/IPAlab.htm>

Images:

- Designs: *gliptică romanică*, scanări după vol.: Jurgis Baltrušaitis, 1989, *Formări, deformări*, Editura Meridiane, București.

Photographs:

- gliptică romanică*:
 1-11: <http://perso.wanadoo.fr/dboucart/architecture/index.htm> (consultat la 12.08.2009), <http://www.art-roman.net/> (consultat la 12.08.2009).
 12: Vezelay, imagine din arhiva personală Jean-Luc Michel, <http://www.panoramio.com/photo/720475> (consultat la 12.08.2009).